

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

4 septembrie 2014*

„Trimitere preliminară — Cooperare judiciară în materie civilă — Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 — Articolul 3 alineatul (1) — Noțiunea «acțiune care derivă direct din procedurile de insolvență și este strâns legată de acestea» — Regulamentul (CE) nr. 44/2001 — Articolul 1 alineatul (2) litera (b) — Noțiunea «faliment» — Acțiune în plata unei creanțe intentată de lichidator — Creanță născută dintr-un transport internațional de mărfuri — Raporturi între Regulamentele nr. 1346/2000 și nr. 44/2001 și Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele (CMR)”

În cauza C-157/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Lituania), prin decizia din 20 martie 2013, primită de Curte la 26 martie 2013, în procedura

Nickel & Goeldner Spedition GmbH

împotriva

«Kintra» UAB,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii A. Borg Barthet, E. Levits, doamna M. Berger (raportor) și domnul S. Rodin, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Nickel & Goeldner Spedition GmbH, de F. Heemann, avocat;
- pentru «Kintra» UAB, de V. Onačko, avocat;
- pentru guvernul lituanian, de D. Kriauciūnas și de G. Taluntytė, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de T. Henze, de J. Möller și de J. Kemper, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: lituaniana.

- pentru guvernul elvețian, de M. Jametti, în calitate de agent;
 - pentru Comisia Europeană, de A. Steiblytė și de M. Wilderspin, în calitate de agenți,
- având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (1) și a articolului 44 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență (JO L 160, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 143), precum și a articolului 1 alineatul (2) litera (b) și a articolului 71 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Nickel & Goeldner Spedition GmbH (denumită în continuare „Nickel & Goeldner Spedition”), societate de drept german, pe de o parte, și «Kintra» UAB (denumită în continuare „Kintra”), societate de drept lituanian aflată în lichidare, pe de altă parte, cu privire la plata, cu titlu principal, a unei sume de 194 077,76 litas lituanieni (LTL), datorată pentru servicii de transport internațional de mărfuri.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 1346/2000

- 3 În conformitate cu considerentul (6) al Regulamentului nr. 1346/2000, acesta se limitează la „dispozițiile care reglementează competența de a deschide proceduri de insolvență și de a pronunța hotărâri care derivă direct din procedurile de insolvență și sunt strâns legate de acestea”.
- 4 Articolul 3 alineatul (1) din acest regulament, care reglementează competența internațională, stabilește următoarea normă de competență de principiu:
„Competența de a deschide procedura de insolvență revine instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află centrul intereselor principale ale unui debitor. În cazul unei societăți sau persoane juridice, centrul intereselor principale este prezumat a fi, până la proba contrarie, locul unde se află sediul social.”
- 5 Articolul 44 alineatul (3) litera (a) din regulamentul menționat prevede:
„Prezentul regulament nu se aplică:
(a) în niciun stat membru, în măsura în care este incompatibil cu obligațiile în materie de faliment care decurg dintr-o convenție încheiată de statul respectiv cu una sau mai multe țări terțe înainte de intrarea în vigoare a prezentului regulament.”

Regulamentul nr. 44/2001

- 6 Potrivit considerentului (7) al Regulamentului nr. 44/2001, „[d]omeniul de aplicare al prezentului regulament trebuie să includă toate aspectele importante de drept civil și comercial, cu excepția anumitor aspecte bine definite”.
- 7 Articolul 1 din regulamentul menționat definește domeniul de aplicare al acestuia din urmă astfel:
- „(1) Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială indiferent de natura instanței. El nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.
- (2) Prezentul regulament nu se aplică în ceea ce privește:
- [...]
- (b) falimente, concordate sau proceduri similare;
- [...]”
- 8 În ceea ce privește normele de competență, articolul 2 alineatul (1) din regulamentul respectiv prevede următoarea normă de principiu:
- „(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză.”
- 9 În materie contractuală, articolul 5 punctul 1 din același regulament prevede o normă specială care are următorul cuprins:
- „O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru:
1. (a) în materie contractuală, în fața instanțelor de la locul în care obligația care formează obiectul cererii a fost sau urmează a fi executată;
- (b) în sensul aplicării prezentei dispoziții și în absența vreunei convenții contrare, locul de executare a obligației în cauză este:
- în cazul vânzării de mărfuri, locul dintr-un stat membru unde, în temeiul contractului, au fost sau ar fi trebuit să fie livrate mărfurile;
- în cazul prestării de servicii, locul dintr-un stat membru unde, în temeiul contractului, au fost sau ar fi trebuit să fie prestate serviciile;
- (c) în cazul în care nu se aplică litera (b), se aplică litera (a)”.
- 10 Articolul 71 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, care reglementează raporturile cu convențiile privind anumite materii speciale (denumite în continuare „convențiile speciale”), la care statele membre sunt părți, prevede:
- „Prezentul regulament nu aduce atingere convențiilor la care statele membre sunt parte și care reglementează competența, recunoașterea sau executarea hotărârilor în materii speciale.”

CMR

- 11 Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele, semnată la Geneva la 19 mai 1956, astfel cum a fost modificată prin Protocolul semnat la Geneva la 5 iulie 1978 (denumită în continuare „CMR”), se aplică, potrivit articolului 1 alineatul (1) din aceasta, „oricărui contract de transport de mărfuri pe șosele cu titlu oneros, cu vehicule, când locul primirii mărfii și locul prevăzut pentru livrare [...] sunt situate în două țări diferite, dintre care cel puțin una este țară contractantă, independent de domiciliul și de naționalitatea părților”.
- 12 CMR a fost negociată în Comisia Economică pentru Europa din cadrul Organizației Națiunilor Unite. Peste 50 de state, printre care Republica Lituania, Republica Federală Germania și Republica Franceză, au aderat la CMR.
- 13 Potrivit articolului 31 alineatul (1) din CMR:

„Pentru toate litigiile decurgând din transporturile supuse prezentei convenții, reclamantul poate să sesizeze, în afara organelor de jurisdicție ale țărilor contractante, desemnate de comun acord de către părți, organele de jurisdicție din țara pe teritoriul căreia:
 - a) se află reședința obișnuită a pârâtului, sediul său principal sau sucursala ori agenția prin intermediul căreia contractul de transport a fost încheiat sau
 - b) este situat locul preluării mărfurilor sau cel prevăzut pentru livrarea mărfurilor și nu poate sesiza decât aceste organe de jurisdicție.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 14 La 28 mai 2009, Vilniaus apygardos teismas (Tribunalul Regional din Vilnius) a deschis o procedură de insolvență împotriva Kintra, al cărei sediu social se află în Lituania.
- 15 Lichidatorul societății Kintra a sesizat Vilniaus apygardos teismas cu o cerere prin care solicita obligarea Nickel & Goeldner Spedition, al cărei sediu social este situat în Germania, la plata, cu titlu principal, a sumei de 194 077,76 LTL, datorată pentru serviciile de transport internațional de mărfuri prestate de Kintra în beneficiul Nickel & Goeldner Spedition, în special în Franța și în Germania.
- 16 Potrivit lichidatorului societății Kintra, competența Vilniaus apygardos teismas se întemeiea pe articolul 14 alineatul 3 din Legea lituaniană privind insolvența întreprinderilor. Nickel & Goeldner Spedition a contestat această competență arătând că litigiul intra în domeniul de aplicare al articolului 31 din CMR și al Regulamentului nr. 44/2001.
- 17 Prin hotărârea din 29 august 2011, Vilniaus apygardos teismas a admis cererea lichidatorului societății Kintra după ce a apreciat că competența sa rezulta din dispozițiile Legii lituaniene privind insolvența întreprinderilor și din Regulamentul nr. 1346/2000.
- 18 Prin decizia din 6 iunie 2012, Lietuvos apeliacinis teismas (Curtea de Apel din Lituania) a confirmat hotărârea din primă instanță. Aceasta a apreciat că litigiul intra sub incidența excepției în materie de faliment, prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001, și că instanța competentă să soluționeze cauza trebuia stabilită conform articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 și dispozițiilor Legii lituaniene privind insolvența întreprinderilor.

19 Sesizată în recurs, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Curtea Supremă din Lituania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) În cazul în care o acțiune este formulată de lichidatorul unei întreprinderi aflate în faliment care acționează în interesul tuturor creditorilor întreprinderii și care urmărește să reabiliteze situația financiară a acesteia și să crească volumul activelor întreprinderii aflate în faliment astfel încât să poată fi plătite creanțele cât mai multor creditori – trebuie subliniat că aceleași efecte sunt urmărite, de exemplu, și prin acțiunile revocatorii (acțiuni pauliene) formulate de lichidator, despre care s-a admis că se află în strânsă legătură cu procedura de insolvență – și dat fiind faptul că, în speță, plata sumei datorate este solicitată în temeiul [...] CMR și al Codului civil lituanian (dispoziții de drept comun în materie civilă) pentru transportul internațional de mărfuri efectuat, trebuie să se considere că această acțiune se află în strânsă legătură (legătură directă) cu procedura de insolvență a reclamantei, că instanța competentă să soluționeze această acțiune trebuie să fie stabilită în conformitate cu Regulamentul nr. 1346/2000 și că face parte dintre excepțiile de la aplicarea Regulamentului nr. 44/2001?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas solicită Curții să stabilească dacă, atunci când obligația în cauză (obligația părâtului, care decurge din executarea necorespunzătoare a obligațiilor sale contractuale față de reclamanta aflată în faliment, de a-și achita datoria născută dintr-un transport internațional de mărfuri și de a plăti dobânzile moratorii) a apărut înainte de deschiderea procedurii de insolvență a reclamantei, trebuie invocat articolul 44 alineatul (3) litera (a) din Regulamentul nr. 1346/2000 și, astfel, acest regulament devine inaplicabil întrucât competența de soluționare a litigiului este stabilită în conformitate cu articolul 31 din [...] CMR, o dispoziție dintr-o convenție specială?
- 3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare și în cazul în care litigiul în discuție intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas solicită Curții să stabilească în prezenta cauză dacă, în măsura în care articolul 31 alineatul (1) din [...] CMR și articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 nu intră în conflict, ar trebui să se considere că, atunci când raporturile în discuție sunt plasate în domeniul de aplicare al [...] CMR (convenția specială), se aplică normele juridice prevăzute la articolul 31 din [...] CMR pentru a stabili statul ale cărui instanțe au competența de a soluționa litigiul, în condițiile în care normele juridice de la articolul 31 alineatul (1) din [...] CMR nu aduc atingere obiectivelor fundamentale ale Regulamentului nr. 44/2001, nu conduc la rezultate care sunt mai puțin favorabile pentru realizarea unei bune funcționări a pieței interne și sunt suficient de clare și de precise?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 20 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă acțiunea în plata unei creanțe întemeiate pe prestarea de servicii de transport, exercitată de lichidatorul unei întreprinderi aflate în faliment, desemnat în cadrul unei proceduri de insolvență deschise într-un stat membru, și îndreptată împotriva beneficiarului acestor servicii, stabilit în alt stat membru, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000 sau în cel al Regulamentului nr. 44/2001.
- 21 În această privință, trebuie amintit că, întemeindu-se în special pe lucrările istorice referitoare la Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3), text care a fost înlocuit cu Regulamentul nr. 44/2001, Curtea a decis că acest din urmă regulament și Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretate astfel încât să se evite orice suprapunere între normele juridice

- prevăzute de aceste texte și orice vid juridic. Astfel, acțiunile excluse, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001, din domeniul de aplicare al acestuia din urmă, întrucât se încadrează la „falimente, concordate sau proceduri similare”, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000. Simetric, acțiunile care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 (Hotărârea F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, punctele 21, 29 și 48).
- 22 Curtea a indicat de asemenea că, astfel cum se arată în special în considerentul (7) al Regulamentului nr. 44/2001, intenția legiuitorului Uniunii a fost de a reține o concepție largă pentru noțiunea „materie civilă și comercială”, care figurează la articolul 1 alineatul (1) din acest regulament, și, pe cale de consecință, un domeniu larg de aplicare pentru acesta din urmă. În schimb, domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000, în conformitate cu considerentul (6) al acestuia, nu trebuie să facă obiectul unei interpretări largi (Hotărârea German Graphics Graphische Maschinen, C-292/08, EU:C:2009:544, punctele 23-25).
- 23 În temeiul acestor principii, Curtea a decis că numai acțiunile care derivă direct dintr-o procedură de insolvență și care sunt strâns legate de aceasta sunt excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001. Pe cale de consecință, numai aceste acțiuni intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000 (Hotărârea F-Tex, EU:C:2012:215, punctele 23 și 29, precum și jurisprudența citată).
- 24 În ceea ce privește punerea în aplicare a acestei distincții, Curtea a decis că acțiunea în acoperirea pasivului social, care, în dreptul francez, poate fi exercitată de lichidator împotriva administratorilor societății pentru a angaja răspunderea acestora, trebuie considerată o acțiune care derivă direct dintr-o procedură de insolvență și care este strâns legată de aceasta. Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea s-a întemeiat, în esență, pe aprecierea că acțiunea respectivă avea drept temei juridic dispoziții care derogă de la normele generale ale dreptului civil (a se vedea, în cadrul Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, Hotărârea Gourdain, 133/78, EU:C:1979:49, punctele 4-6). Curtea a efectuat o apreciere similară în ceea ce privește acțiunea revocatorie, care, în dreptul german, poate fi exercitată de lichidator pentru a ataca acte efectuate înainte de deschiderea procedurii de insolvență și care îi prejudiciază pe creditorii. Ea a arătat, în acest context, că temeiul juridic al acțiunii îl reprezentau normele naționale privind procedurile de insolvență (Hotărârea Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, punctul 16).
- 25 Dimpotrivă, Curtea a statuat că o acțiune formulată în temeiul unei clauze de rezervă a dreptului de proprietate împotriva unui lichidator nu prezintă decât o legătură insuficient de directă și insuficient de strânsă cu o procedură de insolvență, în esență pentru motivul că problema de drept ridicată într-o astfel de acțiune este independentă de deschiderea unei proceduri de insolvență (Hotărârea German Graphics Graphische Maschinen, EU:C:2009:544, punctele 30 și 31). De asemenea, s-a considerat că acțiunea intentată de către un reclamant, pe baza unei cesiuni de creanță consimțite de lichidator și având ca obiect dreptul de revocare conferit acestuia din urmă de dreptul german în materie de faliment, nu este strâns legată de procedura de insolvență. Curtea a arătat în această privință că exercitarea dreptului dobândit de cesionarul dreptului dobândit era supusă altor norme decât cele aplicabile unei proceduri de insolvență (Hotărârea F-Tex, EU:C:2012:215, punctele 41 și 42).
- 26 Din această jurisprudență reiese că, în cadrul aprecierii sale, Curtea a luat, desigur, în considerare faptul că diversele tipuri de acțiuni pe care a avut ocazia să le examineze erau exercitate cu ocazia unei proceduri de insolvență. Cu toate acestea, de fiecare dată, Curtea a urmărit îndeosebi să stabilească dacă acțiunea în cauză își avea originea în dreptul procedurilor de insolvență sau în alte norme.

- 27 În consecință, criteriul determinant reținut de Curte pentru a identifica domeniul în care se încadrează o acțiune nu este contextul procedural în care se înscrie acea acțiune, ci temeiul juridic al acesteia din urmă. Potrivit respectivei abordări, trebuie să se stabilească dacă dreptul sau obligația care servește drept temei al acțiunii își are originea în normele comune de drept civil și comercial sau în norme derogatorii, specifice procedurilor de insolvență.
- 28 În litigiul principal, este cert că acțiunea în cauză este o acțiune în plata unei creanțe născute din prestarea de servicii în executarea unui contract de transport. Această acțiune ar fi putut fi formulată de creditorul însuși, înainte ca acesta să își piardă calitatea procesuală activă prin deschiderea unei proceduri de insolvență în privința sa, și, în această ipoteză, ar fi fost guvernată de normele de competență judiciară aplicabile în materie civilă sau comercială.
- 29 Faptul că, după deschiderea unei proceduri de insolvență împotriva prestatorului de servicii, acțiunea în plată este exercitată de lichidatorul desemnat în cadrul procedurii respective și că acesta din urmă acționează în interesul creditorilor nu modifică în mod substanțial natura creanței invocate, care continuă să fie supusă, pe fond, unor norme de drept neschimbate.
- 30 Trebuie să se constate, așadar, că acțiunea în discuție în litigiul principal nu prezintă o legătură directă cu procedura de insolvență deschisă în privința reclamantei.
- 31 Prin urmare și fără a fi nevoie să se stabilească dacă aceasta este strâns legată de procedura de insolvență, trebuie să se considere că acțiunea menționată nu intră în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 și, în mod simetric, că nu se încadrează în sfera noțiunii de faliment în sensul articolului 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001.
- 32 În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că intră în sfera de aplicare a noțiunii „materie civilă și comercială”, în sensul acestei dispoziții, acțiunea în plata unei creanțe întemeiate pe furnizarea de servicii de transport, exercitată de lichidatorul unei întreprinderi aflate în faliment, desemnat în cadrul unei proceduri de insolvență deschise într-un stat membru, și îndreptată împotriva beneficiarului acestor servicii, stabilit în alt stat membru.

Cu privire la a doua întrebare

- 33 A doua întrebare a fost adresată numai în ipoteza în care litigiul principal ar intra în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000.
- 34 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la această întrebare.

Cu privire la a treia întrebare

- 35 Prin a treia întrebare, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, în ipoteza în care un litigiu intră în domeniul de aplicare atât al Regulamentului nr. 44/2001, cât și al CMR, un stat membru poate, conform articolului 71 alineatul (1) din acest regulament, să aplice normele de competență judiciară prevăzute de CMR, iar nu pe cele stabilite de regulamentul menționat.
- 36 Dacă din răspunsul dat la prima întrebare reiese că litigiul principal intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, revine instanței de trimitere, singura competentă să aprecieze faptele, sarcina de a verifica dacă serviciile de transport vizate de cererea de plată cu care este sesizată îndeplinesc condițiile de aplicare a CMR, astfel cum sunt prevăzute la articolul 1 din aceasta din urmă.

- 37 În cazul în care instanța de trimitere ar ajunge la această concluzie, trebuie amintit că, potrivit interpretării date de Curte articolului 71 din Regulamentul nr. 44/2001, normele privind competența judiciară, recunoașterea sau executarea hotărârilor prevăzute de convențiile speciale la care statele membre erau deja părți în momentul intrării în vigoare a acestui regulament au, în principiu, ca efect înlăturarea aplicării dispozițiilor acestui regulament care privesc același aspect (Hotărârea TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, punctele 39 și 45-48). CMR privind transportul internațional de mărfuri pe șosele, la care Republica Lituania a aderat în 1993, este una dintre convențiile speciale vizate de această dispoziție.
- 38 Cu toate acestea, Curtea a precizat că, în materiile guvernate de convenții speciale, aplicarea normelor prevăzute de acestea din urmă nu poate aduce atingere principiilor pe care se întemeiază cooperarea judiciară în materie civilă și comercială în cadrul Uniunii Europene, precum principiile, menționate în considerentele (6), (11), (12) și (15)-(17) ale Regulamentului nr. 44/2001, ale liberei circulații a hotărârilor în materie civilă și comercială, previzibilității instanțelor competente și, prin urmare, securității juridice pentru justițiabili, bunei administrări a justiției, reducerii la minimum a riscului apariției unor proceduri concurente, precum și încrederii reciproce în administrarea justiției la nivelul Uniunii [Hotărârea TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, punctul 49, și Hotărârea Nipponkoa Insurance Co. (Europe), C-452/12, EU:C:2013:858, punctul 36].
- 39 În ceea ce privește normele care fac obiectul celei de a treia întrebări, și anume normele de competență judiciară prevăzute la articolul 31 alineatul (1) din CMR, din dispoziția menționată reiese în special că aceasta permite reclamantului să aleagă între instanțele țării în care pârâtul are reședința obișnuită, cele ale țării unde are loc preluarea mărfurilor și cele ale țării în care este prevăzută livrarea.
- 40 Opțiunea deschisă astfel reclamantului corespunde, în esență, celei prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001. Astfel, în materie contractuală, reclamantul poate, în temeiul articolului 2 alineatul (1) și al articolului 5 punctul 1 din acest regulament, să aleagă între instanțele statului membru în care pârâtul are domiciliul și cele de la locul în care obligația care formează obiectul cererii a fost sau urmează a fi executată. În ceea ce privește contractul de transport, care intră în categoria contractelor de prestări de servicii (a se vedea în acest sens Hotărârea Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, punctele 29 și 30), acest loc este, conform articolului 5 punctul 1 litera (b) a doua liniuță din regulamentul menționat, cel din statul membru în care, în temeiul contractului, serviciile au fost sau ar fi trebuit să fie prestate.
- 41 Desigur, articolul 5 punctul 1 litera (b) a doua liniuță din Regulamentul nr. 44/2001, al cărui mod de redactare vizează un singur loc de executare, oferă reclamantului o alegere mai restrânsă decât articolul 31 alineatul (1) din CMR, care îi permite să aleagă între locul preluării și cel al livrării mărfurilor. Această împrejurare nu este însă de natură să pună în discuție compatibilitatea articolului 31 alineatul (1) din CMR cu principiile pe care se întemeiază cooperarea judiciară în materie civilă și comercială în cadrul Uniunii. Curtea a admis astfel în materie de contracte de transport că, în anumite situații, reclamantul poate alege între instanțele de la locul de plecare și cele de la locul de sosire. În această privință, Curtea a subliniat că o asemenea posibilitate de alegere recunoscută reclamantului respectă, pe lângă criteriul de proximitate, și cerința de previzibilitate, întrucât permite atât reclamantului, cât și pârâtului să identifice cu ușurință instanțele susceptibile să fie sesizate. Mai mult, aceasta este conformă cu obiectivul securității juridice, alegerea reclamantului fiind limitată, în cadrul articolului 5 punctul 1 litera (b) a doua liniuță din Regulamentul nr. 44/2001, la două instanțe posibile (Hotărârea Rehder, EU:C:2009:439, punctul 45).
- 42 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că, în ipoteza în care un litigiu intră atât în domeniul de aplicare al acestui regulament, cât și în cel al CMR, un stat membru poate, conform articolului 71 alineatul (1) din regulamentul menționat, să aplice normele de competență judiciară prevăzute la articolul 31 alineatul (1) din CMR.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 43 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) **Articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că intră în sfera de aplicare a noțiunii „materie civilă și comercială”, în sensul acestei dispoziții, acțiunea în plata unei creanțe întemeiate pe furnizarea de servicii de transport, exercitată de lichidatorul unei întreprinderi aflate în faliment, desemnat în cadrul unei proceduri de insolvență deschise într-un stat membru, și îndreptată împotriva beneficiarului acestor servicii, stabilit în alt stat membru.**
- 2) **Articolul 71 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că, în ipoteza în care un litigiu intră atât în domeniul de aplicare al acestui regulament, cât și în cel al Convenției referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele, semnată la Geneva la 19 mai 1956, astfel cum a fost modificată prin Protocolul semnat la Geneva la 5 iulie 1978, un stat membru poate, conform articolului 71 alineatul (1) din regulamentul menționat, să aplice normele de competență judiciară prevăzute la articolul 31 alineatul (1) din convenția menționată.**

Semnături